

บรรณัชชัย-สุจิตต์ ชวนทอตน้อง 'เมืองสุพรรณ'

ฟังสุมเสียงลำเนียงเหนือ ลำรอง 'คันทัน' ยุคแรกสร้าง

บรรคชัย-สุจิตต์ ชวนทอดน่อง'เมืองสุพรรณ

ฟังลุ่มเสียงลำเนียงเหนือ ลำรวง'คันดิน'ยุค

"บ่อน้ำลอย"กลางน้ำลำ

6 ดินทางเข้าสู่ปีที่ 2 แล้วสำหรับรายการ "บรรคชัย
บุญปาน-สุจิตต์ วงษ์เทศ ทอดน่องท่องเที่ยว" โดย
จะเริ่มทริปแรกของปีในวันอังคารที่ 23 มกราคมนี้ ตอน
"เหนือสุพรรณ สร้างสรรค์ความเป็นไทย สมัยอยุธยา"
ปักหมุดกันที่ "เมืองสุพรรณ" อันเป็นส่วนหนึ่งของ
ดินแดนซึ่งไม่อาจแยกออกได้จากประวัติศาสตร์ภูมิภา
คอุษาคเนย์ หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นแผ่น
ดินใหญ่ที่มีชื่อเก่าแก่มาแต่ยุคโบราณว่า "สุวรรณภูมิ"
เมืองสุพรรณบุรีในวันนี้ เต็มไปด้วยสถานที่แห่งความ

เสาร์

www.facebook.com/ScoopMati

ประชาชน

เดินทางเข้าสู่ปีที่ 2 แล้วสำหรับรายการ “ขรรค์ชัย บุนปาน-สุจิตต์ วงษ์เทศ ทอดน่องท่องเที่ยว” โดยจะเริ่มทริปแรกของปีในวันอังคารที่ 23 มกราคมนี้ ตอน “เหนือสุพรรณ สร้างสรรค์ความเป็นไทย สมัยอยุธยา” ปักหมุดกันที่ “เมืองสุพรรณ” อันเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนซึ่งไม่อาจแยกออกได้จากประวัติศาสตร์ภูมิภาคภาคเนย์ หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นแผ่นดินใหญ่ที่มีชื่อเก่าแก่มาแต่ยุคโบราณว่า “สุวรรณภูมิ”

เมืองสุพรรณบุรีในวันนี้ เต็มไปด้วยสถานที่งดงามซึ่งเดินทางผ่านกาลเวลาจากอดีตถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นกำแพง คูเมือง ป้อมปราการกลางน้ำ วัดวาอารามที่ยังคลาคล่ำด้วยผู้คน แม้กระทั่งซากเจดีย์ที่พังทลายก็กลายเป็นเสน่ห์ของเมืองเก่าที่มีเรื่องเล่าไม่รู้จบ

ตรวจภาพถ่ายเก่า

สำรวจแนวคันดินยุคแรกสร้าง

ท่ามกลางความทันสมัยของสุพรรณบุรีที่เป็นจังหวัดสำคัญของภาคกลาง หากย้อนหลังกลับไปในอดีต เมืองแห่งนี้มีชุมชนตั้งอยู่ 2 ผังแม่น้ำท่าจีน ทุกวันนี้อยู่หลงเหลือแนวกำแพงอิฐ ผังตะวันตก ซึ่งถูกสร้างขึ้นอย่างแข็งแรง โดยประกอบด้วยคูน้ำ คันดิน และแนวอิฐทอดยาวถึง 3,500 เมตร นอกจากนี้ ยังมีป้อมซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่กลางน้ำคูสวายงามแปลกตา คล้ายเกาะในคูเมือง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริไว้ในพระราชหัตถเลขา เรื่องเสด็จประพาสลำนํ้ามะขามเต่า บรรยายภาพกำแพงเมืองสุพรรณบุรีว่า

“เมืองสุพรรณบุรีมีกำแพง เป็นสองฟากเหมือนเมืองพิษณุโลกยื่นขึ้นไปจากฝั่งแม่น้ำราว 25 เส้น ดูกว้างประมาณ 6 วา นอกเชิงเนิน”

สำหรับประตูเมืองตั้งอยู่ริมถนนมาลัยแมนบนแนวกำแพงเมืองเก่า โดยเป็นสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นใหม่ตามแบบของกรมศิลปากรในบริเวณที่สันนิษฐานว่าเป็นที่ตั้งของประตูเมืองเดิม

ส่วนกำแพงฝั่งตะวันออก นับเป็นไฮไลต์ในทริปนี้ โดยขรรค์ชัยและสุจิตต์ จะชวนลงเดินเท้าสำรวจพื้นที่โดยรอบซึ่งไม่เหลือตัวกำแพงให้เห็นอีกแล้ว ทว่ายังมีร่องรอยเก่าบริเวณ ถนนนครแก้ว เชื่อว่าเป็นแนวคูน้ำคันดินเมืองสุพรรณ สมัยแรกสุด

ทริปนี้จะมีภาพถ่ายทางอากาศของเมืองมาให้ร่วมตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าวอย่างนำตื้นตื้นไปพร้อมๆ กัน

เปิดพงศาวดารเหนือ

เยือนเจดีย์ร้าง‘วัดสนามชัย’

อีกหนึ่งโบราณสถานที่ควรค่าแก่การไปเยี่ยมชมเยือนได้แก่ วัดสนามชัย ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองสุพรรณบุรีฝั่งตะวันออก ปรากฏนามในพงศาวดารเหนือ ระบุว่า พระเจ้ากาแตให้มอญน้อยออกไปสร้างวัดแห่งนี้เมื่อ พ.ศ. 1706 จากอารามสำคัญถูกรกลายสภาพเป็นวัดร้าง โดยเหลือเพียงเจดีย์ประธาน และร่องรอยอุโบสถ วิหาร รายน้อมด้วยกำแพงแก้ว ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์โดยกรมศิลปากรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ทีมงาน “มติชนทีวี” จะเปิดมุมมองใหม่ของสถาปัตยกรรมแห่งนี้ด้วยภาพมุมมองจากโดรน ที่สะท้อน

สาระ ประชาชน

www.facebook.com/ScoopMati

วิหารหลวงวัดป่าเลไลยก์

พระธรรมมหาวิราวัตร ดำริให้สร้างวิหารคดที่วัดป่าเลไลยก์เมื่อ พ.ศ. 2539 แล้วเสร็จ พ.ศ. 2542 จากนั้นมีการเขียนจิตรกรรมเรื่องขุนช้างขุนแผนอย่างสวยงาม

ให้เห็นถึงแผนผังอันงดงามชวนจินตนาการถึงคืนวันที่รุ่งโรจน์

ถอดรหัสจารึกลานทอง

ย้อนตำนาน‘มหาธาตุ’เมืองสุพรรณ

นับเป็นวัดสำคัญที่พลาดไม่ได้เมื่อไปทอดน่องยังเมืองสุพรรณ เพราะ “วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ” เป็นวัดเก่าแก่ที่พบหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมาย โดยเฉพาะ “ลานทอง” อันปรากฏจารึกอักษรขอมภาษาบาลี ซึ่งเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกษัตริย์สองพระองค์ในยุคกรุงศรีอยุธยาที่โปรดให้สร้างและปฏิสังขรณ์พระปรางค์มีค่าแปลดังนี้

“พระราชแห่งอโยธมผู้ยอดเยี่ยมที่ประชาชนรู้จักโดยพระนามว่าพระเจ้าจักรพรรดิ ผู้สูงส่งยอด

(กุ) พระราชาทรงเลื่อมใสในพระสฤป ทรงบูชาพระสฤปนี้ด้วยเครื่องบูชา มีทองคำเป็นต้น ทรงกระทำความปรารถนาดีด้วยบุญของข้าพเจ้านี้ ขอข้าพเจ้าพึงเป็นพระพุทธรเจ้าในอนาคต”

ข้อมูลจากกรมศิลปากรระบุว่า วัดแห่งนี้ตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางเมืองสุพรรณบุรี ประกอบด้วยพระปรางค์ ซึ่งเป็นเจดีย์ประธาน สร้างตามอย่างศิลปกรรมยุคต้นกรุงศรีอยุธยา ก่อด้วยอิฐสอปูน มีมุมซุ้มจะนำสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป 4 ด้าน ฐานย่อมุมมณฑลลั่นลาดลาดปูนปั้นรูปมกรและนาคถูกประดับไว้อย่างงดงามเช่นเดียวกับเทพนม อุเบ และกลีบบัว ทั้งยังมีชั้นวิมานจำลองซ้อน 7 ชั้น ส่วนยอดประดับด้วยนาคศูล

นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยมอีก 2 องค์ รวมถึงอุโบสถ วิหารน้อย และเจดีย์ราย อีกทั้ง

ภาพมุมสูงวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
ทั้งหมดรวมถึงบ้านเรือน

แม่น้ำ

ป-สุจิตต์ เมืองสุพรรณ'

สำรวจ 'คันทัน' ยุคแรกสร้าง

"ป้อมลอย" กลางน้ำคล้ายเกาะในคูเมืองสุพรรณบุรีฝั่งตะวันตก

ขึ้น

หลวงพ่โต วัดป่าเลไลยก์

รายการ "ขรรค์ชัย บุนปาน-สุจิตต์ วงษ์เทศ ทอดน่องท่องเทียว" ตอน "เหนือสุพรรณ สรรค์ความเป็นไทย สมัยอยุธยา" ถ่ายทอดสดผ่านเพชบุ๊ค "มติชนออนไลน์" วันอังคารที่ 23 มกราคมนี้ เวลาประมาณ 14.00 น. จากตัวเมืองสุพรรณบุรี โดยในครั้งนี้มี **ผศ.ดร.รุ่งโรจน์ ภิรมย์อนุกุล** ม.ร.ม.ค.แห่ง วิทยาการรับเชิญ พร้อมด้วย **นพพร เพรตแพรว** นักร้องดังจากรายการ The Winner is ลูกหลานสุพรรณโดยกำเนิดมาร้องเพลง "เหนือ" ให้รับชมรับฟังอย่างเพลิดเพลิน

ปัจจุบัน นอกจาก "เรือนขุนช้าง" เรือนไทยขนาดใหญ่ภายในวัด และรูปปั้นขุนแผน-นางพิมที่ตั้งอยู่หน้าวิหารหลวงแล้ว ทางวัดยังให้เขียนจิตรกรรมฝาผนังเรื่องขุนช้างขุนแผนบริเวณรอบวิหารคด โดยจิตรกรหลักคือ "เมืองสิงห์ จันทร์ฉาย" ชาวอำเภอสองพี่น้อง ร่วมกับจิตรกรอีกกว่า 10 ท่าน

ขุนช้างขุนแผนเป็นวรรณกรรมสำคัญสะท้อนชีวิตคนในสมัยอยุธยา ตัวละครต่างมีที่มาที่ไป โดยเฉพาะ

เมื่อ พ.ศ. 2539 แล้วเสร็จ
อย่างสวยงาม

พระราชาทรงเลื่อมใสในพระสวามี ทรงบูชาพระ
สวามีด้วยเครื่องบูชา มีทองคำเป็นต้น ทรงกระทำความ
ปรารถนาดีด้วยบุญของข้าพเจ้านี้ ขอข้าพเจ้าพึงเป็น
พระพุทธรูปเจ้าในอนาคต”

ข้อมูลจากกรมศิลปากรระบุว่า วัดแห่งนี้ตั้งอยู่บริเวณ
ศูนย์กลางเมืองสุพรรณบุรี ประกอบด้วยพระปรางค์ ซึ่ง
เป็นเจดีย์ประธาน สูงงามตามอย่างศิลปกรรมยุคต้น
กรุงศรีอยุธยา ก่อด้วยอิฐสอปูน มีมุมซุ้มจะนำสำหรับ
ประดิษฐานพระพุทธรูป 4 ด้าน ฐานย่อมุมลดหลั่น
ลาดลงเป็นรูปมกรและนาคถูกประดับไว้อย่างงดงาม
เช่นเดียวกับเทพนม อุบะ และกลีบบัว ทั้งยังมีชั้นวิมาน
จำลองชั้น 7 ชั้น ส่วนยอดประดับด้วยนาคู

นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยมอีก 2 องค์
งามถึงอุโบสถ วิหารน้อย และเจดีย์ราย อีกทั้ง

ภาพมุมสูงวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ สุพรรณบุรี มองเห็นพระปรางค์และผังวัด
ทั้งหมดรวมถึงบ้านเรือนในปัจจุบันที่รายล้อมหนาแน่น

แม่น้ำท่าจีนไหลผ่านกลางเมืองสุพรรณ

เยี่ยมพระองค์ใด ทรง
ให้สร้างพระสถูปนี้ไว้
ณ ที่นี้ บรรจุพระบรม
สารริกธาตุไว้ภายในพระ
สถูปองค์นี้ที่พระจักร
พรรดิพระองค์นั้นได้
สร้างไว้ได้ชั่วดตุร
ไตรภพไปตามกาลเวลา
(ต่อมา) พระโอรส
ของพระองค์ซึ่งทรง
เป็นจอมราชในแผ่นดิน
ทั้งนั้นทรงเป็นพระ
ราชาธิราช ทรงให้
สร้างอีกตามเค้าเดิม
และบรรจุพระบรม
สารริกธาตุเหล่านั้นของ
พระมุนีเจ้าไว้ภายในห้อง

พระพุทธรูปหินทรายซึ่งเคยเป็นที่กราบไหว้สักการะ
ของผู้คน

อัครจริยวัตรปาเลโลกย์

กระทบโหล่‘ขุนช้างขุนแผน’

ปิดท้ายที่จุดหมายของนักท่องเที่ยวยุคใหม่อย่างวัด
ป่าเลไลยก์วิหารที่สวดสัการด้วยศิลปะสถาปัตยกรรม
ชั้นเลิศ โดยเป็นอารามเก่าแก่มากตั้งแต่ราวหลัง พ.ศ.1800
ก่อนยุคกรุงศรีอยุธยา

ในวรรณคดีชิ้นเอกอย่าง “ขุนช้างขุนแผน” ตอน
พลายแก้วบวชเณร สะท้อนความสำคัญของวัดแห่งนี้
โดยบ่งชี้ว่าเป็นศูนย์กลางของชาวเมืองสุพรรณบุรียุค
นั้น โดยบรรยายถึงงานบุญสงกรานต์และเทศน์มหาชาติ
ที่แสนคึกคัก

ข้อความตอนหนึ่ง ดังนี้

“ที่นี่จะกล่าวเรื่องเมืองสุพรรณ
ยามสงกรานต์คนนั้นก็พร้อมหน้า
จะทำบุญให้ทานการศรัทธา
ต่างมาที่วัดป่าเลไลยก์”

และ

“อยู่มาประจาศัปดาห์
หายกในเมืองสุพรรณนั้น
ถึงเดือนสิบจวนสารทยั้งชาวัน
คิดกันจะมีเทศน์ด้วยศรัทธา
พระมหาชาติทั้งสิบสามกัณฑ์
วัดป่าเลไลยก์นั้นวันพระหน้า
ตาปะขาวเผ่าแก่แซ่กันมา
พร้อมกันนั้นปรึกษาที่วัดนั้น”

ปัจจุบัน นอกจาก “เรือนขุนช้าง” เรือนไทยขนาด
ใหญ่ภายในวัด และรูปปั้นขุนแผน-นางพิมที่ตั้งอยู่หน้า
วิหารหลวงแล้ว ทางวัดยังให้เขียนจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง
ขุนช้างขุนแผนบริเวณรอบวิหารคด โดยจิตรกรหลักคือ
“เมืองสิงห์ จันทระยา” ชาวอำเภอสองพี่น้อง ร่วมกับ
จิตรกรอีกกว่า 10 ท่าน

ขุนช้างขุนแผนเป็นวรรณกรรมสำคัญสะท้อนชีวิต
ขุนนางยุคปลายอยุธยา ต่อต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยซ่อน
ไว้ซึ่งประวัติศาสตร์สังคมของผู้คนตระกูลไทย-ลาว โดย
ไม่เพียงเป็นเรื่องราวที่ให้ความบันเทิง หากแต่เป็น “คำ
บอกเล่า” คล้ายตำนานศักดิ์สิทธิ์ของตระกูลไทย-ลาว ที่
โยกย้ายจากลุ่มน้ำโขงลงไปลุ่มน้ำเจ้าพระยาปากตะวันตก
เกือบพันปีมาแล้ว ที่มีศูนย์กลางอยู่ในสุพรรณภูมิ

จากนั้นได้รับความนิยมแพร่กระจายไปสู่กรุง
ศรีอยุธยา เป็นเพลงขับลำของชาวบ้านที่ต่อเติมพลี
ออกไปอีก ต่อมาในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เริ่มมี
การแต่งเป็นกลอน รวมถึงมีการขับเสภาเรื่องขุนช้าง
ขุนแผนสืบมาจนทุกวันนี้

เปิดเรื่องเล่า‘หลวงพ่อด’

จากตำนานพระพุทธรเจดีย์

ไม่เพียงเรื่องราวหลากหลายสัอย่างขุนช้างขุนแผน
ที่เกี่ยวพันกับวัดแห่งนี้ เพราะยังมีพระพุทธรูปสำคัญให้
กราบสักการะด้วยความศรัทธา อย่าง “หลวงพ่อด”
ประทับนั่งห้อยพระบาท บนผนัง 2 ซ้าง มีรูปลิงกับช้าง
ถวายรวงผึ้งและกระบอกน้ำ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราช
านุภาพ ทรงนิพนธ์ไว้ในหนังสือตำนานพระพุทธรเจดีย์ว่า

“...พระพุทธรูปป่าเลไลยก์องค์ใหญ่ที่เมืองสุพรรณบุรี
เดิมก็สร้างตามแบบทวารวดี เป็นปางประทานปฐมเทศนา
ครั้นนานมาหักพัง มาปฏิสังขรณ์ในสมัยลังกาวัศ จึง
แปลงเป็นพระป่าเลไลยก์...”

สืบปริศนาความ‘เหนือ’

สำเนียงหลวงกรุงศรีอยุธยา

นอกเหนือจากการทอดน่องไปยังสถานที่ต่างๆ ยังมี
วัฒนธรรมเลอค่ามากมายอย่าง “สำเนียงเหนือ” อัน
เป็นเอกลักษณ์ของคนสุพรรณฯ ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็น
สำเนียงหลวงในราชสำนักกรุงศรีอยุธยา ดังมีร่องรอย
เป็น “ชนบ” อยู่ในการละเล่นโขน เมื่อถึงเจรจาโขนต้อง
ใช้สำเนียงหลวงอยุธยา ซึ่ง “เหนือ” สืบเนื่องมาถึงทุก
วันนี้ ถ้าใช้สำเนียงกรุงเทพฯ ทุกวันนี้ถือว่า “ผิดชนบ”

ด้วยเหตุนี้จึงเชื่อว่า ทั้งไพร่ฟ้าประชาราษฎร์และ
พระเจ้าแผ่นดินในยุคนั้น ล้วนตรัสและพูดจาในชีวิต
ประจำวันด้วยสำเนียงที่ปัจจุบันเรียกกันว่าเหนือนั่นเอง

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นใน
รายการคุณภาพ ซึ่งไม่เพียงมอบความบันเทิงผ่าน
สถานที่สวยงาม หากแต่เข้มข้นด้วยข้อมูลที่เปี่ยมจ
กอรรถประวัติศาสตร์อันไม่ควรพลาดด้วยประการทั้งปวง

พันธุ์ทิพย์ วีระเนตร